Delujte in pomagajte, da bosta v Pennsylvaniji nominirana

Thomas Kennedy in Ludvik Zupančič,

katera pripočajo delavske unije in ki sta se obvezala v vseh slučajih nastopati proti velekapitalistični reakciji in fašizmu, za obrambo miru, svobode in demokracije, za izpolnitev obljub, ki jih daje delovnemu ljudstvu Novi Deal.

NAPREJ

TEDNIK SLOVENSKIH PROTI-FAŠISTIČNIH DELAVCEV

ŠTEV. — No. 60 PITTSBURGH, PA., SREDA, 20. APRILA 1938 LETO — YEAR III.

"Zadnji politični proces, ki so ga imeli v Moskvi, nam kaže resnične nagibe za radikalno postopanje, katero se je v danih okolnostih izkazalo kot utemeljena samoobramba proti obsežni in nevarni zaroti. Proces sicer razkriva režimove slabosti in težave, toda dokazuje na drugi strani tudi udarnost in krepkost državnotvornih elementov."

Tako piše češki socijalistični organ "Pravo Lidu", 16. marca 1938.

ZUNANJI PREGLED

Najvažnejši dogodek tedna je brezdvomno *podpis sporazuma med Anglijo in Italijo,* značaj katerega osvetljuje najbolj dejstvo, da so ga najbolj veseli v Rimu in Berlinu. Vsebina sporazuma še ni popolnoma znana, vendar pa se ne motijo oni, ki zagotavljajo, da ta sporazum med dvema imperijalistoma, določa razdelitev plena in interesov, ki so italijanskim in britanskim ciljem skupni. Chamberlain je kritikom odgovoril, da je pripravljen pojesti svoj klobuk, če bi se izkazalo, da je sporazum z dučejem bil napaka. Pokrivalo angleškega premijera bo ostalo celo, ker o tem, kaj je napaka ima reakcijonar Chamberlain seveda drugačne nazore, kot pa kritiki iz delavskih in liberalnih vrst. V Angliji so ljudstvo slepili, da je sporazum z Italijo velikopotezen načrt za razbitje zveze med Rimom in Berlinom, ki je glavna nevarnost za mir v svetu. Lahkoverneži, ki so tem bajkam verjeli, so se po podpisu sporazuma lahko prepričali, da angleška politika ni zrahljala vezi med obema fašističnima državama, da ni pritegnila Italije k sebi, temveč da se je Anglija sama približala k osi Rim-Berlin. Franciji ne preostaja drugega kot slediti angleškemu zavezniku in ker se napoveduje nadaljni sporazum med Anglijo in Nemačijo, bi bil tako mir spet zagotovljen, če bi take pogodbe in sporazumi kaj veljali. Pospešeno oboroževanje v vseh državah pa očitno kaže, da podpisniki sami ne računajo resno s podpisanimi sporazumi in da med pomirjevalnimi govori kujejo orožje, na katero se v zadnji instanci še najbolj zanašajo.

Velikopoteznosti angleški diplomaciji ni odrekati. Velikopoteznost pa obstoja v tem, da stremi vladajoča klika v Londonu za sfabriciranjem sporazuma med Anglijo, Italijo, Francijo in Nemčijo, za vpostavitev četverozveze največjih evropskih velesil, ki bi si mogle sporazumno razdeliti manjše evropske dežele, kolonije in ki bi se koncem koncev mogle tudi sporazumeti za složen napad na Sovjetsko Zvezo, katere bogatstva mikajo vsakega izmed evropskih kapitalističnih državnikov.

Na to bistveno jedro začenjanih sporazumov med velesilami v Evropi ne smemo niti trenutek pozabiti.

Japonski vpadalci na Kitajskem doživljajo tako krepke batine, da postajajo skrajno nervozni in nerazboriti. Ne peče jih samo izguba prestiža, še bolj jih skrbi kaj bo s celo avanturo, če odpor Kitajcev še nekaj časa vzdrži. Pripravljeni za eno leto zmagovitih pohodov, so se Japonci znašli v položaju, da jim je začelo primanjkovati finančne sape; brez denarja pa celo božji sin Mikado ne more zalagati fronte in ozadja. Japonska propaganda vali na "krivico" na Sovjetsko Zvezo, ker delavska država po svojih močeh pomaga napadenim Kitajcem z obrambenimi sredstvi vseh vrst. Množijo se spet japonske provokacije na sovjetsko — mandžurski meji, nadlegujejo sovjetske ladje v japonskih vodah...

Republikanska Španija daje take vzglede junaškega odpora, da je fašistična ofenziva že dva tedna izgubila inicijativo in da še vedno ni mogla izkoristiti uspehov svojega velikega napredovanja v prvih štirih tednih zadnje velike ofenzive. Poročila pohvalno omenjajo mednarodne brigade in prostovoljce. Kjer se pojavijo mednarodne brigade, tam obstoji italijansko-nemška ofenziva, vkljub vsej svoji premoči. Zadnja poročila govorijo celo o začeti protiofenzivi republikancev, katero vodi branilec Madrida republikanski general Miaja. Beli generali in okupacijske armade Združenih držav, Anglije, Francije, Italije, Japonske, Nemčije, so bile 1918-1919 že par sto kilometrov blizu Moskve a so končno podlegle, zmagala je odpornost ljudstva, ki se je borilo za svobodo.

Zakaj Wall Street napada delavno ljudstvo

'NEZAUPANJE V VLADO' PROPAGIRAJO LE ONI, KI SO POBASALI OGROMNE DOBIČKE; WALL STREET BANKIRJI IN VELIKI DELNIČARJI SO POGRABILI ŠTIRI IN POL BILIJONE DOLARJEV SAMO V DIVIDENDAH

Ako hočemo pravilno razumeti, zakaj Wall St. vodi tako oster boj proti ameriškemu delovnemu ljudstvu, moramo pogledati v njih glasilo, ki pretaka krokodilove solze, ker se dežela zopet nahaja v krizi, katero so sami povzročili. Šele sedaj, po več mesecih pomanjkanja in bede, se je pričelo daniti v glavah požrešnih parazitov, da je ljudstvo brez dela in jela, in da bodo vsled tega imeli manj dobičkov.

The New York Journal of Commerce piše za svoje lastnike in obenem razširja propagando, da je Roosevelt kriv, da je novi deal odgovoren, da kapitalisti nimajo zaupanja v vlado. Toda ne smemo pa pozabiti enega dejstva, namreč to, da je vse pretakanje solz za ogromnimi dobički le pretveza, pod katero opravičujejo svojo sabotažo in vodijo napad na delovno ljudstvo. Odkod prihaja to jamranje? V prvi vrsti je to delo velikih korporacij in trustov, za njimi so veliki delničarji, ki živijo širom sveta in vlečejo profite, brez da bi se dotaknili najmanjšega dela. Tako so oropali delovno ljudstvo samo v lanskem letu za štiri in pol bilijone dolarjev samo v dividendah.

Neki new yorški parazit objokuje na sledeč način: "Moje hrepenenje po investiciji je izginilo", on se pa pripravlja, da bo preselil svoje 100 milijonsko premoženje v Bahamo, da se izogne davkom.

Tudi ne smemo verjeti, da velike korporacije niso naredile ogromnih dobičkov. Standard Oil Co. of Indiana je ponižno priznala, da je imela v lanskem letu nekaj stotakov manj kot 56 milijonov dolarjev dobička, torej 9 milijonov več kot leta 1936. Bethlehem Steel tudi naznanja, da je imela velikanski dobiček, ravnotako so tudi druge korporacije imele lepe dobičke.

Ni čudno torej, da Wall Street kriči, da je Tennessee Valley projekt "vladno vmešavanje", ker vlada insistira, da se producira električni tok tudi za porabo in ne samo za dobiček. Vlada namreč prodaja električno silo precej cenejše kot pa privatna parazitska podjetja, ki imajo monopol v tej industriji. Električni trust je najhujši sovražnik novega deala, ki mu je skušal stopiti na prste, ker so brezobzirno ropali svoje odjemalce.

Kaj Amerika potrebuje danes je sorazmerno deliti dobrine tako, da si tudi delavski sloji lahko nabavijo potrebščine, da se zviša nakupna moč množic in ne samo onih posameznikov, ki imajo vsega preveč. Kopičenje kapitala povzroča zastoj v industriji, ker ta kapital ostane mrtev v rokah bankirjev in kapitalistov.

Hoover je poskušal z metodo: "pomagajmo delavcem s tem, da pomagamo velikemu businesu." To je privedlo do finančnega kraha 1932 leta. To je privedlo tudi 'krušne vrste', in to je kar si Wall Street zopet želi ko propagira 'nezaupanje v vlado.' Vprašanje pa je, če bo delovno ljudstvo mirno požiralo propagando mesto kruha in mesa.

Kapitalizem v svoji požrešnosti ne pozna nobene meje. Ob istem času, ko tarnajo po dobičkih, pa tudi ovirajo prosperiteto. V isti sapi vodijo strašno opozicijo proti Rooseveltu, ker hoče dati brezposelnim košček kruha in nadaljevati WPA projekte v obsežnejši meri, da se deloma lajša bedo in nezadovoljstvo ljudstva. Kapitalizem hoče ljudstvo izstradati, da mu potem da mesto kruha in svobode fašističen jarem. To je glavni cilj reakcije in kapitala.

Hitlerjevska propaganda v Sloveniji

Šele zadnji dogodki v Avstriji in splošna razgibanost med Slovenci zaradi tega, je pokazala, kako globoko je prodrla fašistična propaganda med slovensko ljudstvo. Slovenski antifašisti smo premalo mislili na to, da je Slovenija pravzaprav zelo plodno tlo za fašistično demagoško propagando.

Slovenija je pod velesrbsko nadvlado od vojne do danes spravljena na rob propada in obubožana do skrajnosti. Večina slovenskega naroda, to so slovenski kmetje, živijo slabo in jim gre vedno slabše. Voditelji obeh glavnih strank, t. j. demokratske in slovenske ljudske stranke so jih izdali in prodali, prišli so pod srbsko gospodo, ki jih je čisto oropala z davki, taksami, carinami, dala jim pa ni nič. V vedno večje dolgove lezejo. Izhoda iz tega pa ne vidijo, ker stoji za kmetom žandar, ki skrbno pazi, da ne bi kmet zvedel resnice in poti do rešitve, ki mu jo prinaša delavec. Zato ni nič čudno, če kmet vidi edino rešitev v tem, da pride nekdo z močno roko in "naredi red", ter odpravi vse krivice, krize in take stvari. Zato tudi slovenski kmet tako lahko naseda propagandi za Hitlerja in del kmetov želi, da bi prišel Hitler in naredi red.

Zelo važno pri tem pa je to, da si mnogi slovenski kmetje na tihem žele starih časov, ko so bili pod Avstrijo in ko se jim je veliko boljše godilo pod Nemcem, "kot danes pod Srbom." Zato si kar žele, da bi prišli pod Nemčijo. Seveda ne pomislijo na to, da je današnja Nemčija nekaj čisto drugega kot je bila stara Avstrija in da se danas kmetu tudi v Nemčiji in Avstriji veliko slabše godi kot pred vojno.

Mnogo pomagajo hitlerjevcem pri njihovi propagandi med kmeti tudi gospodarski interesi. Kmetje v obmejnih krajih prodajajo svoje pridelke v Avstrijo in mislijo, da bi to šlo veliko lažje, če bi ne bilo meje, torej, če bi se Slovenija priključila nemškemu rajhu. Na primer haložanski vinogradniki in viničarji mislijo, da bi za med prodali svoje vino v Gradec in Dunaj, če bi ne bilo meje in carin. Prleški lukarji s Ptujskega polja, ki so pred vojno svojo čebulo (luk) vozili v Gradec, mislijo, da je samo meja kriva, da sedaj luka ne prodajajo. Kmetje v gozdnih predelih ravnotako računajo s tem, da bodo lažje les prodajali v tako veliko državo kot je Nemčija itd. Seveda so to povečini samo zablode, ki se nikoli ne bodo uresničile, tudi če bi Hitler zavzel Slovenijo.

Tudi en del delavstva naseda fašistični propagandi in sicer manj zavedni delavci (sezonski, poljedelski, brezposelni itd.), ker ne poznajo bistva fašizma in ne vedo, kaj je fašizem vzel italijanskemu in nemškemu delavstvu. Verjamejo lažem, da fašizem odpravlja brezposelnost, da daje vsem delavcem kruh, da odpravlja krize itd. Vse to namreč širijo mednje hitlerjevski plačani agentje, vladni tisk itd.

Hitlerizem torej najde odmeva tudi med Slovenci samo zaradi težkega gospodarskega stanja slovenskega ljudstva. Naloga vseh antifašistov v Sloveniji je seveda boriti se za izboljšanje položaja delovnega ljudstva in za demokracijo v državi. Toda istočasno in še bolj važno je pokazati v ustmeni in pismeni propagandi v pravi luči, kaj pomeni fašizem za delovno ljudstvo, kakoršno nesrečo prinaša Hitler delavcem, kmetom in vsemu delovnemu ljudstvu.

Žalibog je razkrinkavanje teh zablod združeno z največjimi težavami. **Vlada prepoveduje sedaj že ne samo propagando proti Hitlerju ampak vsako protifašistično propagando.** Vsak protest, vsak letak vodi v arest in na zatožno klop. Vsaka brošura ali članek o tem je propovedan. (Samo v JRZ-jevskih listih smejo včasih kaj zapisati, da vržejo ljudstvu pesek v oči!)

To seveda ljudi prestraši in zato se le manjše število ljudi peča s to propagando, ker vsak ki to dela, riskira zapor. Razen tega pa so tudi denarna sredstva v teh razmerah tako majhna, da onemogočajo vsak boj. Kako naj delavci s svojimi klecajočimi dinarčki prekosijo propagando, ki ima neusahljive izvore nemških mark?

L. dopisnik.

Obsojen profesor. Profesor Rudolf Branko v Mariboru je bil te dni obsojen na 20 dni zapora ali 1000 Din. kazni, ker je razširjal protihitlerjevske letake s podpisom zavedni delavci, ki je bil objavljen v prejšnji številki Napreja.

ROOSEVELTOVO PRIPOROČILO KONGRESU O IZDATKIH ZA JAVNA DELA ZA 1938-1939

Za Works Progress Admin. (relif)	$1,250,000,000
Za Farm Security Admin.	75,000,000
Za National Youth Admin.	75,000,000
Za Civilian Conservation Corps	50,000,000
Za Public Works Administracijo (upravo)	450,000,000
Za gradnjo cest	100,000,000
Za povodno kontrolo	37,000,000
Za gradnjo federalnih stavb	25,000,000
	$2,062,000,000
Farm Security Admin.	100,000,000
Public Works Admin.	550,000,000
U. S. Housing Admin.	300,000,000
Skupaj	$3,012,000,000

Proti temu načrtu za pomaganje najpotrebnejšim, potom katerega bi se dvignila vsaj nekoliko kupna moč in poživelo zastalo gospodarsko življenje, pripravlja kapitalistična reakcija najhujši odpor.

Delavske in farmerske organizacije pa bi morale storiti vse, da vplivajo na kongres za sprejetje tega načrta.

PROGRAM IV. KONVENCIJE IWO

Od sobote 23. aprila do petka 29. aprila bo zborovala v Pittsburghu IV. konvencija mednarodne delavske podporne organizacije IWO. Prvi dan bo ob treh popoldne velika parada skozi mesto, zvečer ob pol osmi uri pa se vrši velik shod v Syria Mosque na Bigelow Blvd. V nedeljo dopoldne bo otvoritev konvencije, ki se bo vršila v William Penn hotelu, popoldne pa so na programu dve tekme in sicer nacionalna tekma v igranju in ob 7 zvečer pa basketbal tekma, ki se vrši na Carson St. v S. S. Završila se bo konvencija z banketom v petek 29. apr. zvečer, ki bo tudi v William Penn hotelu.

Položaj v Franciji

NOVI MINISTERSKI PREDSEDNIK DALADIER V FRANCIJI JE OSTAL ZVEST PROGRAMU LJUDSKE FRONTE

Po odstopu L. Bluma nejasen političen polozaj v Franciji se je razbistril v toliko, da je sedaj znano, da Daladier ni sedel na limanice reakcije, ki je hotela radikal-socijaliste, katerim pripada Daladier, odtujiti programu ljudske fronte in jih pritegniti v reakcijonaren blok. Izjava Daladierove vlade je bila taka, da so zanjo glasovali tudi socijalisti in komunisti. Vlada je dobila pooblastilo, da sme v bodočih treh mesecih izdajati dekrete z zakonsko veljavo, kar so v Ameriki čisto napačno razložili tako, kot da je Daladier postal diktator. Program nove vlade, (ki je tudi samo prehodnega značaja, ker se pripravlja druga vlada s širšo parlamentarno podlago), vsebuje predvsem povečanje obrambenih mer, ureditev državnih financ in reguliranje delavskih vprašanaj. S štrajkujočimi delavci, ki so zasedli tovarne, ker se podjetniki niso držali kolektivnih ponudb, se je francoska vlada sporazumela tako, da vlada garantira izvrševanje pogodb, delavci pa se vrnejo na delo, da ne škodujejo produkciji v vojnih tovarnah, kar si Hitler tako vroče želi. V zunanje političnem oziru se z nastopom nove vlade ni nič spremenilo, Francija ostane še naprej jetnica britanske politike in kakor poročila trdijo, bo tudi Francija sklenila nekak sporazum z Italijo in priznala aneksijo Etijopije. — Važno ali celo najvažnejše pri razpletu zadnje vladne krize v Parizu je to, da so ljudske množice preprečile razbitje ljudske fronte in formiranje reakcijonarnega bloka.

Organizirano delavstvo in politika

REAKCIJONARNI VODITELJI ZOPET NA DELU, DA NAREDIJO ŠE VEČJI RAZDOR

Eksekutivni odbor ADF in njihovi pomagači v delavskih organizacijah so zopet aktivni in poskušajo ovirati izvolitev Thomas Kennedyja. Sicer je njihova kampanja proti Kennedyju zelo težka, ker nimajo proti njemu prav ničesar in so prisiljeni priznati, da je Kennedy idealen kandidat, toda proti njemu delujejo le radi tega, ker je to že princip reakcijonarnih voditeljev, ki se bojijo delavsko-politične zavesti med organiziranim delavstvom.

Kljub naporom reakcije pa je mnogo strokovno organiziranih delavcev in članov ADF, ki so odprto na delu za progresivne kandidate. Nekateri so celo aktivni v kampanji za izvolitev Thomas Kennedyja. Mnogi spoznavajo, da je nasprotstvo v politični kampanji zgolj s strani najvišjih predstavnikov Greena, Hutchisona in Freya, ki so v strahu za svoje pozicije.

Ta spor bo seveda škodoval uplivu delavstva. Toda baš radi tega je delavstvo bolj odločno nastopilo in se ne ozira na sabotažo eksekutivnega odbora ADF. Saj so bili isti reakcijonarji v zadnjih volitvah na strani Alfreda Landona, ter so vsled tega popolnoma diskreditirani pri zavednem delavstvu.

Primer moralnega propadanja nekaterih delavskih voditeljev najdemo v tem slučaju. Ko je bil izvoljen Thomas Kennedy za podgovernerja, so mu častitali in se veselili delavske zmage tudi Wm. Green in vsi ostali iz ADF, ter podpirali in težko čakali na priliko, da Kennedy postane tudi governer. To so potrdili na konvenciji Pennsylvanske delavske federacije dne 2. aprila 1937 in ponovno dne 15. januarja 1938, ko je že nastal spor.

Danes pa ti izdajalci delavske solidarnosti napadajo vse, kar obeta delavcem več pravič. Zato jih morajo delavci spoznati in z njimi ob prvi priliki tudi obračunati.

OBČINSKE VOLITVE V SLOVENIJI

Koncem marca so se vršile občinske volitve v 49 podeželskih občinah. Glasovanje je bilo javno, ustmeno na zapisnik. Ljudski opoziciji so bile dovoljene kandidatne liste samo v 20 občinah, zabranjena, ali vsaj zelo otežkočena pa je bila demokratični opoziji volilna agitacija povsod.. Vladna Koroščeva stranka JRZ, se je v mnogih občinah zvezala s fašistično stranko dr. Kramerja JNS. Kljub vsem zaprekam in težavam je demokratična opozicija tudi pri javnih volitvah zmagala v osmih občinah.

DELEGATI IZ ŠPANIJE V AMERIKI

Na poziv ameriških pomožnih organizacij v prid republikanski Španiji, so dopotovali v New York iz Španije katoliški pisatelj Jose Bergamin, sindikalistični časnikar Preceille in Carmen Meana, znana kulturna delavka. Iz New Yorka so odpotovali v Kanado.

Perceille je izjavil, da boji v Španiji že davno niso več državljanska vojna, temveč prava vojna Nemčije in Italije proti neodvisnosti Španije. Ko je republikanska vojska v decembru zasedla Teruel, so iz Italije in Nemčije prišli velikanski transporti novega vojaštva in vojnega materijala, — legalna vlada pa ne more kupovati obrambenih sredstev, ker se demokratične države držijo "nevmeševanja". . . Položaj v Španiji je zelo resen, zmagala pa bo ljudska vlada, če le dobi potrebna sredstva, da se ljudstvo ne bo goloroko nahajalo pred tanki in topovi fašistov.

Padli borci za svobodo v Španiji.

"Slobodna Misao" v Torontu objavlja poročilo bataljona "Dimitrov" o bojih v Španiji. Med imeni padlih junakov-prostovoljcev v tem bataljonu se nahajajo sledeči Slovenci: *Istinič Ivan, Šprag Ivan, Rauter Dušan, Valentinčič, Vertelj Ivan, Korošec Lazar, Ivan Hus, Salej Ivan.*

Poročilo vsebuje vroč apel za vsestransko pomoč in končuje:

Kdor še danes okleva in čaka, kdor še danes odbija združenje za skupno nastopanje proti sovražnikom človečanstva — ta pomaga fašizmu. Naloga nas vseh, brez ozira na to kje se nahajmo, brez obzira na to kakega političnega prepričanja smo, je, da se strnemo v močno skupno fronto, v fronto za obrambo napredka, svetovnega miru, svobode in ljudske kulture."

— **"Cesar" Oto** je izgubil zadnje šanse. Odvezal je svoje pristaše v Avstriji od prisege in se sedaj poteguje za belgijsko državljanstvo.

I. W. O. PARADA IN KONVENCIJA V PITTSBURGHU

Prebivalstvo Pittsburgha in okolice bodo imeli priliko videti 23. t. m. velikansko parado, ki se bo pričela v West Parku, N. S. in se bo razvila v pohod preko Federal Streeta in 6th Ave. po mestu do sodnijskega poslopja na Grant St. Prične se ob 3 uri popoldne. Parade se bo udeležilo okrog tisoč delegatov, članov in prijateljev te progresivne bratske podporne organizacije.

Zbrane delegate bodo pozdravili visoki mestni in državni uradniki, voditelji delavskih unij in drugi. Zvečer po paradi se prične konvencija v Syria Mosque, kjer bodo nastopili tudi razni kandidati in predstavniki delavskih organizacij.

V paradi bo na razstavi nekaj posebnih vozov (floats), ki so bili izdelani po United American Artists uniji. Ti bodo predstavljali najvažnejse simbole delavske solidarnosti delavskih organizacij.

— V Belgiji je bil obsojen na dve leti hrvaški emigrant Mato Marušič, katerega so obsodili kot "ustaša", čeprav je Marušič, kot zaveden delavec bil ves čas proti Paveličevim terorističnim metodam.

V DETROITU BO DELAVSTVO VSEH STRUJ ENOTNO PROSLAVILO PRVI MAJ

V Detroitu so se sporazumele vse delavske organizacije: CIO, ADF, socijalisti, komunisti in organizacije priseljencev, da bodo skupno nastopili Prvega Maja. Zbrali se bodo na Cadillac Square ob treh popoldne.

Brezposelnost in njene posledice, napadi kompanij na unije in na delavske plače in na štrajkarje, nevarnost vojne in fašizma, posebno pa še akcija za osvoboditev Tom Mooney-a je združila vse delavstvo Detroita.

VATIKAN SE POGAJA S NEMŠKIM FAŠIZMOM

Pripravljen je da se podredi

Kakor znano so avstrijski škofje klonili pred silo nemškega fašizma in se podvrgli. V posebni izjavi pozivajo škofje svoje ovčice, da naj slede njihovemu vzgledu. Dunajski škof in kardinal dr. Innitzer je to izjavo avstrijskih škofov sporočil zastopniku Bürcklu in je v znak pokorščine zaključil svoje pismo s "Hejl Hitler!"

Trdi se, da so ta korak storili avstrijski škofje sporazumno z Vatikanom, ki si s to gesto hoče pridobiti naklonjenost nemškega fašizma, dasi so v rajhu razpuščene vse katoliške organizacije, zadušen ves katoljški tisk, ukinjene vse verske šole in še vedno trajajo procesi proti katoliškim duhovnikom.

NAPREJ

Slovenian Weekly Anti-fascist Labor Paper in U. S. and Canada.
Published Weekly by "NAPREJ" Publishing Company.
Slovenian Auditorium, 57th and Butler Streets, Pittsburgh, Pa.
P. O. Box 1866, G. P. O.
Entered as second-class matter, Sept. 17, 1936, at the Post Office at Pittsburgh, Penna., Act of March 3, 1879.

NAPREJ

tednik slovenskih protifašističnih delavcev Ameriki in Kanadi.
— IZHAJA OB SREDAH —
Naročnina za celo leto $2.50; za 9 mesecev $2.00; za 7 mesecev $1.50; za 6 mesecev $1.35 in za 3 mesece $0.75.
Dopisi in oglasi morajo biti v uradu najpozneje v torek zjutraj.
Dopisov brez podpisa ne vpoštevamo.
Vse pošiljatve naslovite na:
Post Office Box 1866, G.P.O. Pittsburgh, Pa.
UNION LABEL PENDING

Roosevelt, zapuščen od kongresa, apelira na ljudstvo

Pretekli četrtek smo imeli zopet priliko poslušati predsednika, ki se je v svojih besedah obračal na ljudstvo in ki je tudi govoril za ljudstvo.

Predmet njegovega govora so bile težave, ki jih povzroča še vedno ne pojenjujoča kriza, ki se vedno globlje zajeda v življenski standart velike večine delovnega ljudstva in srednjih slojev, katere pa ne čuti baš tista majhna manjšina ekonomskih rojalistov, ki, zasledujoč svoje sebične materijalne in reakcijonarno politične cilje sama povečuje zastoj gospodarstva.

Z Rooseveltovimi izvajanji, ki temeljijo na naprednem meščanskem naziranju predsednika, kapitalistična in fašizirajoča reakcija seveda ni zadovoljna, ker je govor vseboval nekaj misli, ki jih Wallstretarji mrzijo iz vse svoje črne duše. Roosevelt je mimogrede oplazil one kapitaliste, katere je pred petimi leti rešil poloma in zloma in ki se danes spet z vsemi štirimi upirajo njegovim predlogom za ublaženje nevzdržnega stanja, ki se vleče že celega pol leta, brez da bi ga nasprotniki novega deala mogli ali hoteli s svoje strani sami kaj olajšati. To pravilno ugotovitev kapitalisti silno neradi slišijo, ker iz nje izvira druga ugotovitev predsednika, namreč, da je državna skupnost obvezana skrbeti za državljane v stiski in da je za te svrhe treba vzeti sredstva pač tam kjer so, tam, kjer se tudi za časa krize in splošnega pomanjkanja valjajo v presežnem izobilju.

Kriza je po mnenju predsednika nastala vsled zmanjšane kupne moči konsumentov in se ne da odpraviti z ničemur drugim, kot z razširjanjem trga v državi, s obsežnimi javnimi deli in podporami, s povečanjem državnih dajatev za WPA, CCC, itd. Združene države so bogata dežela, ki lahko vzdrži tako obsežno pomožno in socijalno akcijo in ki si ji ni treba zatekati k kakim diktatorskim meram za prebolenje gospodarske krize. Indirektno je predsednik dal razumeti, da mu je znano, da v gotovih krogih šepetajo, da bi pogazitev civilnih svoboščih in uvedba diktature rešila Ameriko iz krize in njenih posledic in zato je tudi dostavil svarilo, da se mora ljudstvo samo bolj brigati za ohranjenje priborjenih državljanskih in človeških pravic.

Skozi ves govor predsednika se je ponavljala tožba, da s strani kongresa nima podpore, da v reprezentančnih zbornicah ne najde razumevanja in sodelovanja, kar zelo komplicira in otežkočuje izvajanje njegovih načrtov za pospeševanje prosperitete. Ves govor je bil nujen apel na ljudstvo za podporo in sodelovanje v boju s krizo, pa tudi v boju z onimi, ki se zoperstavljajo reševalnemu delu.

Združene države so nekaj posebnega v svetu. Po drugod se progresivne ljudske mase borijo z konservativnimi elementi v vladah in jih s težavo prisiljujejo, da storijo kak korak naprej v smeri progresa in socijalnosti. Pri nas pa mora napredni predsednik republike apelirati na brezbrižno ljudstvo, da naj mu sledi in pomaga premagovati gospodarsko in politično konservativnost in nazadnjaštvo. Tako čudovito stanje je mogoče zato, ker se progresivne delavske sile niso politično osamsvojile, ker še ni močne politične stranke delovnega ljudstva, ker so delavci, farmerji in srednji sloji še vedno prirepek republikancev ali demokratov, prirepek kapitalističnih strank, ki so svoj čas, dokler se je kapitalizem v Ameriki šele razvijal, bile progresivne, ki pa so v sedanjem času prezrelega kapitalizma postale konservativne in naravnost reakcijonarne, in ovire razvoja v dalnji napredek.

Upajmo, da apel predsednika ne bo naletel na gluha ušesa pri onih, v interesu katerih je bil izgovorjen, upajmo, a tudi delujmo na to, da bo čimprej prišla na politično pozornico močna politična stranka delovnega ljudstva, ki mora postati vodnik in borec za obnovljeno Ameriko.

SODOBNOST" ŠTEV . . . 4.

Neodvisna slovenska revija "SODOBNOST", ki je tekom štirih let svojega izhajanja postala vodilna revija v Sloveniji, ima v svoji aprilski številki sledečo vsebino:

S. D.: Za skupnost slovenskih tvornih sil. Bogomil Fatur: Sonet. Lili Novi: Meditacija. A. Poljanec: Iz poglavja o narodnih tradicijah. Prežihov Voranc: Prvo srečanje. Igo Gruden: Spomin na staro mater — in taberna mori. Bogomil Fatur: Žalostinka proti jutru. Milan Šega: Smehljaj. Fran Petre: Vrazovo pojmovanje ilirizma. I. B.: Mladinsko vprašanje. Branko Rudolf: Plamenac contra Cankar. Jos. Dolgan — E. Vranc, Podrobni učni načrt za ljudske šole. V. A.: Emile Schaub-Koch, Miha Maleš. Janko Sernec: Iz angleškega političnega življenja. Branko Rudolf: Glose k memoarom maršala Marmonta.

"SODOBNOST", ki bi morala biti v vsaki delavski čitalnici in knjižnici, se naroča v Ljubljani, Breg št. 10-II. in stane za inozemstvo 150.— Din. na leto.

— Kaj bo z Donavo? Donava je mednarodna reka in promet na njej ureja posebna mednarodna komisija. Pojavljalo se vesti, da hoče Nemčija proglasiti Donavo do Bratislave nemško reko. Proti temu so Rumuni, Bolgari, pa menda tudi Madžari (stališče Jugoslavije ni znamo), ki bi v slučaju, ako se ne bi Nemčija ozirala na njihove želje, lahko vrnili šilo za ognilo, ker brez toleriranja teh držav, nemške ladje ne bi mogle v Črno morje.

Socijalistična sodba o zadnjem moskovskem procesu

Članek, ki ga spodaj objavljamo je izšel v centralnem glasilu češke socialistične stranke "Pravo Lidu" v Pragi. Kakor noč in dan, se razlikuje ocena čeških socijalistov od tega, kar se piše v tukajšnjih soc. listih, tudi slovenskih.

Vsi, ki v zadnjem času zasledujejo iz daljave razvoj dogodkov v Sovj. Zvezi, so se morali vprašati, če ni še zmeraj trajajoči valaretacij in usmrtitev mogoče dokaz o zmedi v vladnih krogih ali pa celo zvonilec predstoječe katastrofe. Novi politični proces, ki so ga pred kratkim imeli v Moskvi, nam kaže resnične nagibe za to **radikalno postopanje, katero se je v danih okolnostih izkazalo kot utemeljena samoobramba proti obsežni in nevarni zaroti.** Proces sicer razkriva režimove slabosti in težave, toda dokazuje na drugi strani tudi udarnost in krepkost državotvornih elementov.

Celo če bi bilo mogoče, z velikim popuščanjem konstatirati iz programa Buharinove in Rikove opozicije kakoršnekoli demokratične cilje, je treba reči, da je bila demokratična misel, če je že dejansko obstojala, žrtvovana tem temnim zaveznikom. Ideolog zarote, Buharin, priznava, da je bil cilj gibanja ponovna upostavitev meščanskega kapitalizma v Sovj. Zvezi, pri čemer naj bi bila vladna oblika neke vrste cezarizem. Buharin in njegov program so morali končati tam, kjer konča vsaka akcija, ki ji je glavno: **želja po oblasti za vsako ceno.** V priznavanju obtožencev ni treba iskati kdo ve kakšnih patoloških ugank. **Vsi dajejo svoje izjave brez pritiska in na njih ni mogoče videti nikakršnega sleda o sili.** Tako razvejana akcija, v kateri je sodelovalo tisoč udeležencev iz raznih taborov, ni mogla ostati dolgo skrita. Tega so se zarotniki prav dobro zavedali in se radi tega trudili, da bi pospešili priprave za prevrat, ker predvidena vojna ni nastopila. Gotova dejstva so prišla na dnevno svetlobo že v prejšnjih procesih. Radekovi podatki so vodili očividno na sled vse zarote.

V vsem procesu ni torej nobenih tajnosti in nepojmljivih elementov. Mogoče je reči, da bi vsak slični proces tudi na zapadu približno enako potekel. Razumljivo je, da se v inozemstvu oglašajo skeptični glasovi in da se pojavljajo številni dementiji ene ali druge točke obdolžitev ali izjav samih obtožencev. Morda bo tu in tam mogoče dejansko najti protislovja med resničnostjo in dejstvi, ki jih je ugotovila preiskava. Prav tako pa treba **obtožbi verjeti vsaj v glavnih točkah, ki so jih obtoženci tako jasno in prepričevalno priznali.** Proces razkriva, v kako resnih nevarnostih se je nahajala Evropa v letu 1936-37, kajti vojna, ki so jo pričakovali zarotniki, ni bila čisto neverjetna. Uspeh namerevane vstaje bi dejansko lahko razvnel novo evropsko vojno. Smemo reči, da se je Evropa v tej kritični periodi pomikala na robu propada. Prejšnje, razmeroma milo postopanje z opozicionalci je kazalo, da se režim noče zanesti isključno na teror in represijo. Novo nemoteno nadaljevanje gospodarske graditve, lahko odpre zopet nove možnosti v smeri večje svobode. Mnogo bo v vsakem slučaju odvisno od internacionalnega pomirenja. Vsak novi intervencijski poskus učinkuje ruševče, čeprav je že danes jasno, da ne more ustaviti uresničenja končnoveljavnih stvariteljskih ciljev revolucije. Stalin izhaja iz današnjega boja kot zmagovalec **pri čemer njegova zmaga ni le faktična temveč tudi moralična.** Navzun nastopa kot pristaš miru in internacionalnega sodelovanja. Za lastne državljane je reprezentant nove državne misli. Stalin lahko apelira na njihov patriotizem, ki bo postal močna gonilna sila novega razvoja. Temne sile, ki napadajo nedotakljivost Sovj. Zeveze, niso bile le poražene, temveč so celo primogle okrepiti notranje edinstvo."

Ta članek je najboljši odgovor onim, ki niso znali za časa procesa ničesar drugega, kot braniti protinarodno, špijonsko in morilsko rovarenje proti delavski državi.

:o:

Moji fantje

Piše: KAPITAN GUSTINČIČ DRAGO

Moji fantje ne smejo na fronto. To so namreč tisti fantje iz Jugoslavije, ki so bili že v raznih bitkah, kakor n pr. na Jarami pri Bruneti, na Quinto ali pri Belchite in so bili težko ali težje ranjeni. Če jim "stari" ne da dovoljenja, da gredo zopet v bataljon, morajo ostati v kaki drugi koristni antifašistični vojaški službi, dokler niso podpolnoma zdravi ali dokler se jim ne odredi drugo mesto. In sedaj poslušajte, kako se oni obnašajo in kako govorijo z mano.

Ivanček je star nekako dvajset let. Na Jarami je bil več messecev v strelskih jarkih in je marsikateremu frankovemu Arabcu sklatil fes s črne glave. Ko sem ga obiskal v strelskem jarku, se je držal moško ko star soldat. Nekega lepega dne mi pride glas, da leži Ivanček ranjen v bolnišnici. Hitro mu napišem pismo:

"Ka je, Ivanček, kaj se je zgodilo, kako si ranjen?"

Odgovor je prišel kmalu:

"Nekaj malega sem ranjem, pa pojdem zopet kmalu v bataljon."

Dobro, to se lahko pripeti vsakemu antifašističnemu vojaku. No, jaz imam dosti dela, pa sem na Ivana pozabil. Čez dva meseca mu zopet pišem:

"Kaj je s teboj? Kako ti gre?"

Odgovor:

"Čisto dobro, te dni grem zopet v bataljon."

Dobro. Moja vest je mirna. Ivanček mora biti zopet svojem mestu s puško v roki v rovu, morda na mrtvi straži. Ej, to vam je rudar-vojak!

Nekega vročega augustovskeg dne grem po mestu h kosilu in kakor nikel iz tal stoji pred mano Ivanček.

"Kaj je?"

"Prišel sem na pregledno komisijo, hočem v bataljon pa me ne pustijo."

"Kako to?"

"Pravijo, da rana še ni cela" — se kislo smeje Ivanček.

Na prsih sem opazil brazgotino. Prizdignem razpeto strajco. Rdeča rana, ki je segala od sredi prsi globoko pod pazhuho je na sredi še odprta.

"Marš! Ali mi pojdeš spred oči!"

Ivan je bil težko ranjen. Sovražna topovska granata mu je raztrgala prsni koš. Veš tednov je ležal v smrtni nevarnosti. Ranjena so bila pljuča in iz tega se lahko vsak trenotek rodi smrt, a Ivanček piše, da je "nekaj malega ranjen" in da pojde "kmalu zopet v bataljon."

Ivančka smo poslali v lepo obmorsko zdravilišče, da se pozdravi do konca in odpočije. Mesec dni. Ko se je bližal njegov dopust kraju, mu sporočim, da se javi pri meni, ko se bo vrnil na bazo. No, nesreča je hotela, da me ni bilo na bazi, ko se je Ivanček vrnil iz izdravilišča. Ko se vrnem v urad, mi javijo, da se je Ivanček javil v moji pisarni in da je odšel v batalon. Zmajal sem z glavo, toda kaj sem hotel. Oj, ta mladina!

Čez teden dni se mi prismeje nasproti na ulici — Ivanček.

"Kaj je?"

"Bil sem v bataljonu, pa so me vrnili."

"In jaz te bom dal sedaj zapreti."

Ivan je pogledal po strani. Za dezerstvo v bataljon — na fronto, ni kazni. No pobotala sva se, da pojde še za mesec dni na dopust. Z dopusta mi je pisal, da ne more več izdržati. More ali ne more, sedaj dela Ivan-Ivanček v moji službi v zaledju in — sanja, kedaj da podje zopet na fronto . . .

TIMMINS, KANADA

Ženski odsek Hrvatske P. Z. v Timminsu je priredil lep koncert dne 10. aprila. Z drugimi besedami, žene so praznovale peto obletnico, odkar so se začele boriti za svobodo delavcev in vseh zatiranih. Pred petimi leti so stopile na plan v *borbo*, ki je življenskega pomena za vse narodnosti sveta. Zato tudi me Slovenske stojimo solidarno z njimi v tem težkem boju. V časih velikih dogodkov in sprememb, velikanskih borb po celem svetu, ko mali in veliki narodi trgajo verige suženjstva, se žene odlikujejo in se vstrajno borijo na strani svojih mož, proti fašistični pošasti, za mir in svobodo in kruh. Na dan, žene, na dan! Ne bojmo se borbe, ker pravica je na naši strani. Na naši strani mora biti tudi vsak, ki je spoznal, da je bilo že dovolj krivičnega dela in ropstva.

Skupno zanetimo plamen, ki bo osvetil naš skupni boj proti fašizmu, kapitalizmu, za boljšo bodočnost. Zdrobiti moramo fašizem, ker hoče podjarmiti svet. Z nami je pravica, z nami ho tudi zmaga. Ne mirujmo poprej, dokler ne bo ves delovni narod stal na naši strani. Zato delajmo še za naprej do končne zmage.

Prilagam 4 nove naročnike za naš list Naprej, ki nam lepo pomaga v naši težki borbi.

Tajnica Marg. Slak.

Vložitev prošnje za naturalizacijo

Človek bi ne verjel, kako veliko število inozemcev, ki imajo svoj "prvi papir" že mnogo let, pa še vedno odlagajo zaprositi za svojo naturalizacijo. Kdor si je priskrbel izjavo namere (prvi papir), je slavnostno izjavil, da namerava postati ameriški državljan. Neglede na to, kako dolgo je inozemec živel v tej deželi, prvi papir mora biti vsaj dve leti star, predno sme zaprositi za "drugi papir." Ob vložitvi prošnje za naturalizacijo se pa zahteva, da je prosilec stanoval v Združenih državah vsaj pet let.

Prvi papir velja le za sedem let. Po sedmih letih postane neveljaven in, ako dotičnik še vedno želi postati ameriški državljan, si mora priskrbeti nov prvi papir, in seveda čakati nadaljni dve leti, predno sme zaprositi za naturalizacijo.

Seveda je nespametno za one, ki imajo potrebna leta bivanja v Združenih državah in katerih prvi papir je že dve leti star, da bi preveč odlagali vložitev prošnje za naturalizacijo. Res je sicer, da dobiti drugi papir ni tako enostavna stvar kot dobiti prvega. Prosilec za naturalizacijo mora imeti dve priči, ki sta voljni pričati o njegovem bivanju v Združenih državah in o njegovem dobrem moralnem značaju. Mora se tudi podvreči izpitu, da se ugotovi, da-li ima zadostno znanje o ameriški vladi in da-li je v splošnem vreden postati ameriški državljan. Ta trud pa se obiljno izplačuje, kajti podeljuje uspešnemu kandidatu vse pravice in dolžnosti ameriškega državljana. On pridobi pravico ameriškega državljana, da se sme potom svoje voline pravice vdeleževati upravljanja federalne, državne in lokalne vlade. Nikdo mu ne more zabraniti zaslužka, kjerkoli državljanstvo je pogoj. Pridobi pravico do pokojnine za potrebne starce in raznih drugih dobrot, ki so pridržane ameriškim državljanom.

Kako se vloži prošnja za naturalizacijo?

Deklarant (inozemec s prvjm papirjem) si mora najprej priskrbeti tiskovino Form A-2214, ki se naziva "predhodna tiskovina za naturalizacijsko prošnjo". To tiskovino more dobiti brezplačno od najbližjega naturalizacijskega urada. Mnogo dobrodelnih organizaciji in šol tudi imajo to tiskovino na razpolago in rade pomagajo prosilcu izpolniti tiskovino.

S tiskovino Form A-2214 treba priložiti prvi papir in dve sliki po dve inči dolgi in široki.

Nekoliko časa potem, ko je prosilec vposlal to tiskovino naturalizacijskemu uradu, mu ta pošlje poziv, naj pride določenega dne na predhodno zaslišanje. On mora priti v spremstvu dveh prič, ki morata biti ameriška državljana in v stanu dokazati svoje državljanstvo. Zaslišanje prosilca in obeh prič se vrši pred naturalizacijskem izpraševateljem (naturalization examiner). Ako ta najde, da je prosilec oseba dobrega moralnega značaja, da zna govoriti angleški in more na zadosten način odgovoriti na vprašanje glede Konstitucije in vlade Združenih držav, napoti kandidata in njegovi priči k sodnemu klerku naturalizacijskega sodišča, kari izpolni naturalizacijsko prošnjo na podlagi podatkov, navedenih v tiskovini Form A-2214. Prosilec mora podpisati prošnjo in pod prisego potrditi resničnost danih podatkov. Tudi obe priči morata podpisati in priseči. Postopanje tega dne konča s tem, da prosilec plača končno pristojbino petih dolarjev. Kjerkoli prosilec je zaprosil za naturalizacijo v federalnem sodišču, velja splošno pravilo, da takoj, ko je vložil formalno prošnjo, mora pristopiti pred drugega izpraševalca, postavljenega od sodišča. (Ljudje ga nazivajo "judge"), ki zopet postavlja nekoliko vprašani. Ta drugi izpit nadomestuje drugače predpisano izpraševanje s strani sodnika v javni obravnavi in je odločno v korist kandidatu.

Po tem dnevu mora minuti vsaj 90 dni, predno je kandidat pozvan na končno zaslišanje Prisotnost prič ni potrebna, ako je bila prošnja vložena na federalne sodišče. Drugače morata priči zopet priti. Na javnem zaslišanju sodnik podeli državljanstvo in zapriseže novega državljana. Nekoliko dni potem se mu po pošti pošlje državljanstvo spričevalo.

Sodišče more odbiti prošnjo ali pa "nadaljevati jo," t. j. prosilec bo zopet poklican kasneje. Malo prošenj je naravnost odbitih, povprečno tri izmed vsakih sto.

FLIS.

IZ UREDNIŠTVA

Radi pomanjkanja prostora je moralo izostati nekaj člankov in več dopisov, ki bodo objavljeni prihodnjič.

DOPISUJTE!
PORAVNAJTE NAROČNIMO!

Beležke o tem in onem

"Posrečilo se je" pravimo navadno takrat, kadar hočemo označiti uspeh, ki je v skladu z našimi željami in cilji. Ravno tako je z besedami "dosegli smo, dosegli so". — V glasilu podporne jednote se na prvi strani zmagoslavno poroča: "Skupne prvomajske proslave v New Yorku je konec." Ta "velik uspeh" so baje dosegli Norman Thomas in Dubinsky, o katerem krožijo vesti, da hoče izstopiti iz CIO. — Kapitalisti in reakcija bodo s takim svojim uspehom brezdvomo zelo zadovoljni, ker čimbolj je delavstvo medseboj razcepljeno tem lažje ga izkoriščevalci tlačijo. Da se pa glasilo naše podporne jednote veseli tega razcepa in da pojednote veseli razcepa in da podpira razbitje skupne prvomajske proslave, je pa več kot čudno.

***

So ljude na svetu, ki presojajo vse s stališča "komišena" in bussinesa. Tak je n. pr. oni, ki se mu zelo sumljivo zdi, da so na društvenih sejah naprejevci podpirali predloge, da se naroči po več izvodov "Majskega glasa". Na sve kriplje nasprotuje Napreju, "za zahvalo" naprejevci pa podpirajo in celo stavljajo predloge, da se naroča "Majski glas"; kaj naj to pomeni? Gotovo hočejo kake "koncesije" ali še kaj hujšega, poroča v listih. — Pa ni nič skrivnostnega na stvari. Če imamo medseboj kake "špetire", radi tega še nismo sovražniki, radi tega ne bomo trmoglavo nasprotovali vsemu, tudi dobremu. Kapitalisti, fašisti so sovražniki, z njimi se ne moremo sporazumeti, z delavskimi skupinami je pa druga stvar.

***

Gonja proti priseljencem se opet povečuje. Ljude se vprašujejo odkod in zakaj kriza in brezposelnost in da ne bi prišli na sled pravim krivcem — kapitalističnemu profitnemu sistemu — reakcija zvrača krivdo na priseljence, češ, če bi bilo deset milijonov privandrancev manj, bi bilo deset milijonov manj brezposelnih. Posebno fašistični elementi v Združenih Držav vah hujskajo na vse pretege proti priseljencem in do gotove meje celo uspevajo s svojo demagogijo. Mnogi priseljenci so izključeni od WPA in mnogi ne prejemajo podpor, ki pripadajo sicer vsakemu prebivalcu v USA, ki je v stiski. Da je taka gonja reakcijonarna, nam je vsem jasno. Kaj pa naj mislimo o tistih naših "naprednjakih", ki s svoje strani sodelujejo pri tem hujskanju. Kaj naj mislimo o glasilu, v katerem se pravi, da je predrzno, če član organizacije, ki ni državljan, izdaja slovenski list? V mislih so imeli našega urednika Wilkovicha, proti kateremu streljajo v Chicagi tudi s tega reakcijonarnega topa. Glasilo tiste organizacije priseljencev, ki ima najprogresivnejša pravila in načela, objavlja stvari, ki niso drugega, kot gonja proti priseljencem nedržavljanom. Žalostno.

***

"Mein Name ist Haase, ich weiss von nichts", (pišem se Zajc in ne vem nič), se reče v slučaju, če se hoče kdo izogniti odgovoru na kako vprašanje, ki ni najprijetnejše. Kapitan Gustinčič je bil v "Prosveti" od 18. II. pozvan, da naj da nekatera pojasnila v zvezi s pismom, ki ga je uredništvo tega lista prikrilo pred svojimi čitatelji. Gustinčič je na ta poziv odgovoril in poslal prepis tudi drugim listom, ker ni bil prepričan, da bo odgovor objavljen v listu, ki je zahteval od njega pojasnila. (Do danes res še ni izšel v "P.".) Drugi chicaški list, ki je dobil prepis odgovora, ga tudi ni objavil, češ, da se ga polemika med Gustinčičem in "P." nič ne tiče. Čudovito: političen, delavski list, pa pravi, da se ga zadeve, ki so v najožji zvezi z bojem v Španiji in z našimi prostovoljci — nič ne tičejo. Mein Name ist Haase ich weiss von nichts. . . .

PITTSBURGH, PA.

Iz društvenega življenja

Na apel Thomas Mooneyja, ki je že 21 leto po nedolžnem v californijski ječi, se je na seji društva 118 SNPJ sklenilo, da se naroči 50 znakov in se jih razproda med člani. Dalje se je sklenilo poslati delegacijo in častitke društvu 629 SNPJ v East Pittsburghu, ki bo praznovalo svojo 10 letnico dne 24. aprila. Isti dan se bo v E. Pgh. vršila tudi federacijska seja društev SNPJ, da se tako na dostojen način proslavi 10 obletnico tega hrvaškega društva. Društvo je nabralo med člani znesek, za katerega bo dobilo lep oglas v prvomajski številki Napreja.

Na konferenci bratskih organizacij v prid Thomas Kennedyja je bilo navzočih več društvenih zastopnikov, med njimi tudi nekaj žensk. Kakor je bilo razvidno iz razgovorov, so bili vsi navdušeni in bodo delovali za zmago Kennedyja. To priča, da se v Pittsburghu vedno najdejo možje, ki so pri volji sodelovati za dobro stvar, ako se jih opozori in povabi k sodelovanju. To je popolnoma pravilno. Tudi za Zupančičevo kandidaturo vlada veliko zanimanje povsod. Društva in posamezniki se veliko trudijo in mu pomagajo, ker vidijo, da tudi on pridno agitira za Kennedyja.

Konference se je udeležilo nad 300 zastopnikov raznih podpornih organizacij. Sklenili so, da bo vsaka narodnost izbrala svoj komitej, ki bo dirigiral politično akcijo v svojem delokrogu in med svojim članstvom. Vabljene so vse organizacije, da pristopijo k delu, ker se zavedajo, da je izvolitev Kennedyja važna tudi za podporne organizacije, katerim nasprotujejo močne in požrešne insurance kompanije. Kampanjski odbor bo preskrbel, da pridejo v poštev glede oglaševanja na radio vse narodnosti. Neki poljski zastopnik je predlagal, da se naprosi vse tujejezične liste, da priobčujejo dopise in članke v prid Kennedyja, kakor tudi je treba, da se ob tej priliki obrnemo na župnike, da svojim vernikom razložijo pomen te kampanje in se pridružijo aktivnemu delu.

E. Č.

PITTSBURGH

Žensko podporno društvo štev. 246, KSKJ iz Etna, Pa. in dva društva IWO, priredijo skupni izlet v nedeljo dne 12 junija na Locust Grove, Etna, Pa. Okoliška društva so naprošena, da ne prirejajo svojih zabav na omenjeni dan, ker bi škodovali eden drugemu.

Ivan Pintar.

CANKARJEV GLASNIK ŠTEV 9.

Aprilska številka "Cankarjevega Glasnika" ima sledečo vsebino:

Vstajenje. Ivan Zorman: Izseljenec. Ivan Molek: Miši. Finis Austriae. Milan Medvešek: Svoboden. Ivan Jontez: Mojstri skaze ali jezikovni internacijonalci. Diktatorji. Angelo Cerkvenik: Roka pravice. Zlato, zlato. Fašizem v New Yorku. Leninovo truplo. E. K.: Julkina zmota. Kaj čitajo v Rusiji? Garači in kutura. Za gospodinje.

Mesečnik stane na leto $3. — In se naroča: 6411, St. Clair Ave., Cleveland.

BROOKLYN

"Slovan" na radio

Dne 30. aprila ob 5:45 Daylight Savings Time bo nastopilo na radio Slov. pevsko društvo "Slovan" iz Brooklyna. Petje bo oddajala postaja WJZ po National Broadcasting omrežju. Rojaki po celi Ameriki bodo spet lahko slišali lepe slovenske pesmi za 15 minut. Ta pevski zbor je že prej nastopal na radio in žel splošno pohvalo.

J. Corel.

JOE'S BAR
WE SERVE WINE, BEER AND LIQUOR — ALSO A GOOD FOOD
Mr. & Mrs. KOTAR — VI. 2-9848
300 NORTH LIVERNOIS DETROIT, MICHIGAN

Kako živijo ranjeni prostovoljci v Španiji

Prosim, ako bi bilo mogoče priobčiti v "Napreju" nekaj mojih vrstic, v katerih vam hočem nekoliko opisati, kako se imamo mi ranjeni, tukaj v Murciji.

Znani vam sodrug (mi ga kličemo Suca) *Suca iz Port Artura* se nahaja tudi z nami. Spominjam se ga še z fronte Jarama, ko je prišel v naš slavni Bataljon "Dimitrov" in je bil težko ranjen v roko in pleča. Vsi smo mislili, da bo izgubil roko, kajti imel je kost popolnoma razbito. No, pa do tega ni prišlo. Izlizal se je prav po mačje, kakor se to pravi. Imel je zelo težko operacijo. Danes že hodi po mestu, zbija šale na račun vseh, celo z zdravnikom. Hodi in se udeležuje naših predavanj, katere imamo po trikrat na teden. Naš Suco čaka še na eno operacijo. Namestili mu bodo umetno kost tam, kjer mu jo manjka, in pravi, da jo mahne zopet pod slavno zastavo 15. Brigade, kateri poveljuje komandant Vladimir Čopič, ki je iz Zagreba.

Takisto leži v bolnici težko ranjen vam znami sodrug *Tony Drašner iz Kirkand Lake,* Kanada. Sedaj že po malo hodi. Ranjen je bil v desno nogo v koleno in imel prestreljene živce. On je heroj na fronti kakor tudi v bolnici. Njegova rana je bila težka in strašna. Mnogo je prestal in niti enkrat ni potožil ter ni dovolil, da bi ga kdo pomiloval. Njegova rana, dasi strašna, pri njem ni igrala nikake vloge. Kolikorat je izjavil, da je z smehom na obrazu pripravljan darovati svoje življenje za dobrobit in blagor človečanstva. Ko sem ga enkrat obiskal v njegovi sobi, par dni po njegovi operaciji, sem se čudil njegovi vzdržljivosti. No, kako ti gre, prijatelj Tony? Dobro! mi je dejal. Bolj slab si danes in obraz imaš bled. To je radi bolečin . . . Kaj — se je razjezil — jaz da sem slab! Veš, ako me prideš obiskati, prosim, da me ne tolažiš. Nisem otrok — jaz sem vojak v republikanski Španiji. Nisem prišel sem tako daleč, da bom tukaj jokal. Pa je poklical svojo bolničarko.

Bolničarka je krasna in mlada Španjolka. O njej bom pisal malo pozneje. Takoj je potrdila, da je on junak in da do tega časa še ni imela v oskrbi tako težko ranjenega kakor je on.

Njegova postelja je bila tako napravljena, da je imel noge višje eden meter, kakor glavo, pa se je smejal temu in dejal, da v Španiji ljudi obešajo za noge, in da . . . V tem trenutku je prišel njegov zdravnik — rodom Anglež. Visok in resen človek. Svoj posel razume izvrstno. Ustvarja naravnost čudeže v svojih operacijah. (O tem bom tudi pisal drugič.) Šel je k postelji našega Tonyja — govorila sta angleški, kar na žalost ne na razumem. Poznal sem pa po gestah in zdravnikovem prej tako resnem obrazu, sedaj polnem smeha, da naš Tony zopet zbija šale, samo ne vem s kom. Ko je zdravnik odšel, sem Tonyja vprašal, zakaj se še vedno smeji —. No, povedal je, da je prepričal zdravnika, da so obveze, v kateri je bila povezana njegova noga, dovolj močne, da ne bo mogel pobegniti —. Zdravniku se je obraz zaokrožil v smeh. Bil je zadovoljen s svojim pacijentom, ki se šali znjim. No po prav dolgem času je tudi Tony zapustil posteljo. Ako ga hočeš dobiti, ga moraš iskati dolgo časa. Vse obide z palico v roki — največkrat ga najdeš v našem krasnem vrtu v spremstvu otrok, katere silno ljubi.

Imamo namreč v naši bolnici tudi otroke; pa ne mislite, da so bolni. Ti otroci so malčki 10—12 let stari. Brezdomci, brez starišev. Njih očetje so na frontah. Njihove matere pa umorjene od fašističnih bomb. Njihovi domovi so razdejani od nemških in italijanskih granat. Ostali so sami brez vsega že v svoji rani mladosti, kakor nežni cvetek brez solnca — te otroke imamo mi ranjenci v naši oskrbi. Pridni so. Včasih nas tako razveseljujejo, da se smejimo do solz. Imamo prav veliko sobo, da gre okrog 300 otrok v njo. Tu prijatelji, ki so lahko ranjeni, prirejajo predstave z temi otroci. Otroci so pravi artisti, neverjetno razvitega talenta. Pevci prve vrste. Ti otroci se učijo pri nas vsega, kar je človeku potrebno v življenju.

Vredno je, da tukaj omenim nekaj o malem 12 letnem Manjolitu, in njegove deklamacije. Tudi on je ostal brez starišev; krvoločni generali upornika Franka, so ubili njegovega očeta in mater. Njegov brat, ki je bil že 19 let star, je položil svoje mlado življenje na oltar proletarijata pri Madridu. Naš Manjolita je ostal sam, popolnoma sam. Njegova zadnja deklamacija je bila: "Madrid, srce Španije!" Deklamacija je bila povezana z njegovo žalostno kroniko življenja. Ta fant je tako fino deklamiral, da so se nam in dobrim bolničarkam orosile oči. V deklamaciji je dejal Manjolito: "Sam sem, oče in mati sta dala svoje življenje v srcu Madrida. Madrid je okrvavljen z krvjo moje matere in očeta. Ta kri kriči, toda moja roka danes ni dovolj močna za osveto. Pa bo močnejša in takrat gorje ti morilec in izdajalec Franco! Moje roke bodo našle tvojo gnusno nasilsko žilo — s to mojo roko se ti osvetim za trikratni zločin — našel te bom, pa magari na koncu sveta! Franco — morilec tisočerih! Prikazale so se solze in v očeh je zabliskalo novo upanje, da bo kmalu dobil morilce in z njimi obračunal. Madrid, ki je prestal najhujše zračne napade, Madrid ima še veliko mladih branilcev, ki ne bodo nikdar dovolili, da v njegovo sredino stopi sovražna fašistična peta. Pri koncu je dejal: naj živi španska republikanska vlada, njegova armada in proletarijat celega sveta. Kdor pa hoče Madrid, bo moral prej govoriti z generalom Miaho, branilcem Madrida.

(Konec prihodnjič.)

Ivan Kolar,
asistent zobozdravnika
v Hospital Universidat.

Murcia, 18. marca 1938.

Izplačila v markah. Iz Avstrije nam poročajo, da so dne 26 marca prejeli delavci prvič izplačilo v markah. Bankovci so bili še čisto svežI in se jim je poznalo, da so šele pravkar prišli iz stroja. Tiskanje denarja se vrši v Berlinu pospešeno, da ne bi nastalo pomanjkanje papirnatih bankovcev.

GEORGE'S
SERVICE STATION
CANZOL GAS AND OIL
685 E. 185th STREET
EUCLID, OHIO

COMPLIMENTS OF
BEACHLAND BAKERY
Ken. 3903
626 EAST 185th STREET
CLEVELAND, OHIO

CLEVELAND, OHIO

The Strugglers Lodge is holding an 11th Anniversary Dance in both halls of the Slov. Workmen's Home, on Saturday, April 23rd. Dancing to two orchestras — Johnny Pecon's and Jackie Zorc. — Admission only 35c.

Dopisi iz slovenskih naselbin v Ameriki

DETROIT, MICH.

Dragi sodrugi pri "Napreju". — Šele danes vam pošiljam naročnino za list in se vam najlepše zahvaljujem, da mi lista niste ustavili, ko nisem bil v stanju poravnati svoje obveze napram listu. Danes vam pošiljam $3.00, od katerih je 50c za tiskovni in propagandni fond. Naj živi in napreduje protifašistični list "Naprej".

Josip Davis.

CLEVELAND, OHIO

Poziv na protivojni shod

Položaj v svetu se tako zaostruje, da postaja nevarnost nove svetovne vojne vsak dan večja. Hitler, Mussolini in Japonska so že začeli, ter morijo in požigajo po tujih deželah.

Zadnji čas je, da se vse demokratične države in celokupno demokratično ljudstvo brez izjeme postavijo proti fašističnemu hujskanju in pripravljanju vojne, ter da nastopijo za ohranitev miru.

V petek 22. arila se bo v Hrvaškem Domu, 6314 St. Clair Ave., vršil javen shod, ki prične ob 8 uri zvečer. Govorita Frank Sneler, glavni porotnik HBZ in Frank Borič, urednik Radničkega Glasnika.

Vstopnine ni nobene. Vsak posetnik ima pravico govornikom stavljati vprašanja.

Odbor.

PUEBLO, COLO.

Pošiljam spet enega novega naročnika. Ne zamerite, da ne pošljem več. Pueblo ni tako nazadnjaško mesto kakor se enim vidi, saj v Puebli se je porodil prvi slovenski list, ki je oral ledino za napredak med slovenskim narodom v Ameriki. To je bil "Glas Svobode". — Razmere so pa težke, dela ni in ni groša; mnogi se radi teh težkih razmer ne morejo naročiti na "Naprej". Ko se bo pa pričelo z delom, bo drugače, ker se ljudem list zelo dopade. Na nasprotnike se ni treba dosti ozirati, ker vam povem, da jih je malo in še ti ki so, so pozabljeni od delavstva. Med vsakim žitom je kaj smetja in tudi med delavci se ga najde. — Le pogum in naprej. Pozdravljeni vsi sotrudniki in čitatelji našega lista.

Martin Kochevar.

CLEVELAND, OHIO

Pošiljam v dopisnico, s katero so pozivali socijalisti in soc. mladinska liga na shod, ki se je vršil 8. aprila v Labor Institutu. Iz poziva lahko razvidite, da je tej delavski skupini najvažnejše, diskreditirati Znani Sam Baron, ki je bil v špansko vlado ljudske fronte. Španiji in ki se je tako obnašal, da so ga republikanske oblasti morale za nekaj časa zapreti, je bil glavni govornik na tem shodu. Danes, ko vsi iskreni prijatelji španske republike delujejo v pomožni akciji za podpiranje težkega boja proti fašističnim vpadalcem, se najdejo ljude, ki v delavskih vrstah sejejo sovraštvo napram španski vladi in tako podpirajo fašiste. Ja res ne razumem takega "podpiranja" in zato tudi ne razumem, kako da vi pri "Napreju" trdite že ves čas, da moramo s takimi grupami skupaj delati in bit z njimi složni. Kako naj bomo složni, če pa delamo in eni drugi ravno nasprotno. Mi zagovarjamo in podpiramo Španijo, oni pa blatijo in s tem škodujejo španskemu ljudstvu. Ali mi morete pojasniti to, ali imate pogum priznati, da ste se motili, ko ste priporočali sodelovanje s trockisti, ki so orodje mednarodne reakcije in fašizma?

Anton Peklar.

Pristavek uredništva: Odgovor na vprašanje vsebuje članek drugi strani "Vstvarjajmo slogo in enotnost vkljub zaprekam!"

PITTSBURGH, PA.

Na zadnjem sestanku društva 118 SNPJ smo razen tekočih društvenih zadev z zanimanjem poslušali poročilo delegatov, ki so bili na konferenci PZ v Strabane. Skoraj verjeti nismo mogli, da so se na tej konferenci slišali predlogi, da naj bomo v volilni kampanji za guvernerja nevtralni in veselilo nas je, da je tako mišljenje bilo zavrženo. Ni nam veseno, kdo bo guverner, član CIO ali kak republikanski ali demokratski nasprotnik Novega Deala. Jaz bi nnajrale imel, da bi lahko glasoval za delavskega kandidata, ker pa tega ni, bom delal za Kennedyja, ki izhaja iz rudarske unije. — Za "Naprej" smo na tem sestanku nekaj zbrali, da bomo imeli oglas in pogovorili smo se še o raznih zadevah.

A. H.

CLEVELAND. OHIO

"Kalinovo" seme za Barbicha

Moj nedolžen odgovor na njegov izzivalni dopis je moža tako zmedel, da je siromak v svoji besnosti vse prezrl kar sem napisal in skočil v hladnejši pašnik in tam postrelil še nekaj kozlov. Jaz sem še vedno prepričan, in on je živa priča, da človek le ono dela kar zna, in on ni nobena izjema!

Zapisal je, da je društvo "MIR" No. 142 bilo ustanovljeno 1. 1916, faktično je bilo to 1. 1910. "Hladnokrven" mož trdi, da ni ničesar preklical napram meni. Svoječasno, ko bi bil hotel sodnijsko postopati, bi ga bil lahko prisilil. V svojem odgovoru sem navedel slučaje in nisem sebe vštel kot ta človek *zavija* tako da ne veš za katerim voglom tiči. Za spomin naj mu povem, da sem pristopil v društvo "V BOJ" 10. julija 1910, od tam prestopil k "MIRU" in od "MIRA" nazaj k "V BOJ". Taka je ta reč, pa nič drugačna.

Ako se mu zahoče brskati po zgodovini naj pristavi, da je pred dvajsetim leti moja žena dobila 36 novih naročnikov Prosveti, da moja družina ni bila nikoli suspendirana, in da sem vedno pomagal k razvoju SNPJ. Takrat je moja soproga dobila prvo nagrado, Barbič jo zna tudi dobiti za nasprotno delo, za zgubo naročnikov s svojimi osebnimi in neobjektivnimi dopisi.

Jaz nisem začel napadati, vsak demokratični urednik ti bo dal priliko odgovora kadar si napaden, in ako ga ne dobim v listu kjer sem napaden, čeprav so pravila za to, sem prisiljen se poslužiti drugega lista! Barbiču je bila dana vsa prilika da napada, meni nobena za pošten odgovor, vkljub temu rečem, da bo moral Barbič še zanaprej paziti da se mu maslo ne stopi na glavi.

Tomšič moj "so-kalin", mu je tudi posvetil naj loči osebnosti od zadružnega podjeta. Ker mož čveka nekaj o kalinih in lutkah, povprašam ga: Kaj je on, ki je hodil k Siskovichu za "korigiranje", k Jontezu da mu je popravil "sklanfano" tako, da je bilo za v javnost. On je kot lutka podpisal popravljeno. Kdo njemu striže in koregira v uredništvu, kjer mu tudi pridevajo marsikatero "besedico", da se bo njegovo lutkarenje bolj svetilo? O lutkah naj kar lepo molči, čim manj piše o tem, tem bolje za njega. Ali je že pozabljeno, ko mu je uredništvo Enakopravnosti dalo v listnico uredništva notico naj se zglasi v uredništvu, kjer bo pojasnil pomen gotovih stvari v dopisu? Tomšič zna pisati jasno, to je pokazal, in upam da ga še malo pošlata in brez "zaljubljenosti", tako da ne bo oseben kot Barbič. Uverjen sem ako se usedeta k mizi in spišeta svojo pesem, da Tomšič jih bo zdelal deset predno Barbič kaj zmaže skupaj, enako za dopise. Naletel je na pravega!

Sedaj mislim nehati polemiko za pet let, ako mi bodo bogovi naklonjeni ter me bo pustil v miru tako dolgo kot me je od predzadnjega dopisa. Ako ne bo miroval, zameril se bo ne le meni, ampak tudi čitateljem, ki so ga tukaj siti do grla. Če hoče nadaljevati, tedaj se pripravimo na ono kar je Jontez zapisal, "ugnal" bo ne samo svoje namišljene nasprotnike, ampak tudi poslednjega naročnika na Proletarca in Prosveto v Clevelandu z njegovimi kozli in kozlički. Nisem zato, da preneha, bog mu daj zdravlje, sem pa za to, da bi pisal bolj za kampanjo, za korist in napredek lista in jednote, saj je vendar glavni odbornik, zato, da ne bi trpel radi njega ugled celokupnega članstva, ki ga je vpostavilo gl. porotnikom. To je vendar častno mesto in bi se moral zavedati in kot sodnik biti nepristranski in ne malenkosten, oseben in otročji v prepirih, ki jih vedno zaneti on sam.

John Lokar, st.

IN PITTSBURGHA

Na Belo nedelyo dne *24. aprila bo Gospodinjski in dramatični klub s pomočjo* pevskega društva *"Prešeren"* uprizoril tri dejansko igro *"Pred poroko."* Igra je zelo težka in naši igralci se prav pridno učijo svoje vloge. Nekateri bodo stopili šele prvič na oder in kar je še pomembnejše, prvič v slovenščini. Vse rojake in rojakinje iz okolice vljudno vabimo na to zanimivo prireditev, ker ves čisti preostanek je namenjen v kampanjski fond našega rojaka in odvetnika Ludvika Zupančiča, ki, kakor je že vsem znano, kandidira v državno zbornico v Harrisburg. To je pomemben korak našega rojaka, od katerega bomo imeli vsi koristi v političnem oziru. Znano Vam je, da smo bili ne samo Slovenci ampak tudi vsi ostali Slovani vedno v političnem ozadju ter smo se jako malo brigali za naše politične dolžnosti in pravice.

Ker smo Slovenci večinoma industrijski delavci in žrtve raznih političnih reakcij, je čas, da skrbimo in postanemo aktivni na političnem polju. Delavstvo se je pričelo zanimati za politiko in ravno v bodočih volitvah se bo pokazalo, koliko je organizirano delavstvo napredovalo. Naproti delavstva v prošlih par letih niso bili zastonj, toda pri tem ne bo ostalo, ako bomo stali ob strani in samo gledali, kaj nam prinese bodočnost. Napredek, katerega smo si izvojevali pod novim dealom, je v veliki nevarnosti. Kapitalistični zastopniki so vedno pripravljeni udariti po napredku in naši svobodi, in ako hočemo, da nas ne zadene še kaj hujšega, moramo uporabljati naše državljanske pravice in gledati na to, da pridejo v zbornice, kjer se odločujejo usode delavcev, taki možje, ki ne bodo podlegli pritisku za nobeden denar.

Ludvik Zupančič ni kakšen sebičen politikar, ki stremi samo za svoje interese. Njegova kandidatura je tem večjega pomena, ker se je lotil tega težkega boja sam na svojo roko in s pomočjo delavskih organizacij pričakuje uspeha. Njegovo kandidaturo so podprle vse delavske unije in nekatera naprednejša podporna društva SNPJ, SSPZ in tako dalje. On ne gre po ovinkih in ne išče zaveznikov med reakcijo, temveč odprto deluje za zmago Thomas Kennedyja, ki je kandidat delavskih in srednjih slojev. Njegov boj je naš boj in zato moramo biti pripravljeni pomagati vsem, ki se borijo za naše interese. Toda taki boji stanejo denarja in mnogo požrtvovalnega dela. Eni lahko pomagajo na volišču, drugi zopet na drugi način, vsi pa moramo delovati na tem, da bodo naši kandidati izvoljeni.

Kolikor je meni znano so nekatere organizacije že podprle moralno in gmotno z svojimi prispevki Zupančičevo kandidaturo. *V nedeljo 24. aprila* pa bomo imeli vsi priliko, da prispevamo nekaj k moralnemu in gmotnemu sredstvu, ki je ravno tako važno za uspeh. Njegova zmaga bo zmaga liberalnih in progresivnih množic in delavcev, ki se zavedajo svojih dolžnosti v političnem oziru. Jaz smatram, da je njegova kandidatura zelo važna, ker se z njo začenja naše bodoče politično gibanje v pravo smer.

Poleg lepe in zabavne igre je na programu še nekaj drugega, kar vas bo prijetno iznenadilo. Tudi naš kandidat Zupančič bo vsem še bolj pojasnil pomen bodočih volitev, da bomo bolj poučeni, za kaj se pravzaprav gre in zakaj je treba, da Slovenci sodelujemo z vsemi silami pri teh važnih volitvah. Zatorej vas ponovno vabim, da napolnimo dvorano do zadnjega kotička. *Pričetek igre bo ob dveh popoldne.* Bodite precej točni, ker igra je dolga. Pozdravljeni!

Mary Skerlong.

CLEVELAND

V soboto 9. aprila se je vršila v Slov. del. domu na Waterloo Rd. zabava v korist lista Naprej.

Ples je otvoril *Vadnalov orkester.* Ob devetih je nastopil *pevski zbor "Sloga".* Sledil je kratek govor *Antona Rupnika.* Nato je zapel dve pesmici naš *Peter Dujmovich.* Tisti, ki poznamo Petra, vemo, kaj je zmožen; vsi tisti, ki so ga slišali prvič, so bili presenečeni nad lepim petjem. Zatem sta nastopili *mrs. Hrvatin in mrs. Udovich v duetu.* Žele so ogromen aplavz. Mrs. Hrvatin je zapela še eno solo in zopet se je razlegalo odobravanje. Program je zaključil Vadnalov kvartet. Že večkrat smo gledali in poslušali te tri bratce in sestrico, toda še se jih nismo naveličali, ker so z vsakim nastopom bolj priljubljeni. To je najboljši dokaz, da so pravi igralci in mimiki.

Sledila je prosta neprisiljena zabava, kakoršne se ni opažalo že dolgo. Ljudje so bili naravnost razposajeni. Udeležba je bila kljub slabim časom jako povoljna. Dasi se ne moremo ponašati z gmotnega stališča, je pa veliko vredna zavest, da se je občinstvo odzvalo in zabavalo. Zopet se je pokazalo, da gonja proti listu ni preplašila simpatičarjev, da ne bi prihiteli in se pozabavali s prijatelji, ki čutijo z njimi.

Prav iskrena hvala vsem posetnikom te prireditve. Najlepša hvala pevskemu društvu "Sloga", Petru Dujmoviču in Vadnalovemu kvartetu.

E. M.

DETROIT

Večerna zabava

Društvo *"Matija Gubec"* priredi lepo večerno zabavo na *2702 Salina St.,* vogal Lowrey, *Dearborn, Mich. v soboto zvečer dne 23. aprila.* Kazalo se bo zanimive slike iz starega kraja in potop ameriške vojne ladje "Panay", katere bo kazala kitajska žena gospa Lee. Pričetek točno ob 7 uri. Za ples bo igrala dobra godba. Vstopnina prosta.

Dalje naznanjamo, da se bo vršil velik združni piknik IWO društev in društev H. B. Zajednice dne 5. junija. Prosimo vse druge organizacije, da ne prirejajo svojih zabav na omenjeni dan.

Odbor.

STANDARDVILLE, UTAH

Dolgo se nisem nič oglasil iz našega kraja v nam priljubljenem Napreju. Kakor povsod so tudi tukaj pri nas slabi časi. Namreč dela in vsakdanjega kruha je malo, kar se razvidi tudi iz tega, da nismo mogli nabrati za naš Naprej še več prvomajskih pozdravov.

Marsikdo bi dal svoje ime na nabiralno polo, ali ker primanjkuje "tubicov" pri hiši, ga ne more človek citirat za kvoder, a da bi pa poslal svoje pozdrave brez prispevka, to mu ne dopusti slovenski ponos. Ali vendar smo nekaj le zbrali, toliko, da ne bojo sodrugi po drugih naselbinah mislili, da smo zaspali. Upamo, da nismo zadnji, kar tudi v bodoče ne bomo, ker imamo precej dobre volje. Zato kličemo: Živijo Prvi Maj, delavski praznik, živijo delavski list Naprej in živijo vsi napredni Slovenci po vsej širni Ameriki in Kanadi.

A. W. J.

PLEBANUŠ ČAKIČ

Povest iz prekmurske slovenske pokrajine, katero je napisal A. Godina, ki je čitateljem Napreja že znan, je izšla prvič v ljubljanski reviji SODOBNOST.

DOPISUJTE!
PORAVNAJTE NAROČNIMO!

Schenley 4636
Kedar potrebujete naočnike, tedaj se obrnite na
VICTOR CARLSON
OUR JEWELER — OPTICIAN
4303 BUTLER STREET

Phone: CEdar 9148 HOT and COLD LUNCHES
JACK'S CAFE AND BAR
J. DZELALIA, Prop.
Beer — Liquors — Wine
1130 PROGRESS STREET N. S., PITTSBURGH, PA.

Three Star Bottling Works
Edini slovenski izdelovalci rznovrstnih mehkih pijač v Allegheny okraju. — Razpečevalci vseh vrst piva.
506 W. RAILROAD AVE. — Phone: Oakmont 305 — VERONA, PA.

IZ SLOVENIJE IN JUGOSLAVIJE

(Od ljubljanskega dopisnika Napreja)

SLOVENIJA SE ZDRUŽUJE PROTI HITLERJU

Udarec za udarcem zadeva Slovence, najhujši med njimi je gotovo priključitev Avstrije Nemčiji. Od nešteto teh udarcev smo se Slovenci zelo malo, skoraj nič naučili. Izgleda pa, da je prihod Hitlerja na jugoslovanske meje vendarle zdramil zavednejše Slovence, da so se zavedli velike nevarnosti in da se bodo skušali boriti proti njej. Pozno je sicer to, toda ni najbrž prepozno, če se izvrši najvažnejše, t. j. združitev vseh Slovencev neglede na versko in politično prepričanje v eno fronto za obrambo slovenskega naroda.

Prvi začetki tega združevanja se očitno že kažejo. Prvi so študentje na ljuljanski univerzi. Tam so se katoličani, nacijonalisti, slovenski demokrati in komunisti združili v združeno akademsko mladino z glavno nalogo: boriti se za ohranitev slovenskega naroda. Zunaj te združene akademske mladine se ostali samo še desni reakcijonarni katoličani in pa skrajno fašistični Ljotičevci.

V Ljubljani so se razna narodnoobrambna društva vseh barv združila v Narodni svet, ki naj bi se posvetoval o skupni akciji proti prodirajočemu hitlerizmu. Policija pa je preprečila sestajanje temu svetu. Vendar je gotovo, da bo ta policijski ukrep ostal brez uspeha.

V Mariiboru so ravnotako jugoslovanski in slovenski narodnjaki dali predlog katoličanom za skupen nastop proti hitlerizmu. Izgleda, da bo to ostalo brez uspeha, ker bodo katoliški voditelji, ki so pristaši Korošca to odbili. Toda istočasno so se dogovorila za skupen nastop vsa narodnoobrambna društva in bodo k temu delu pritegnila tudi delavske, kulturne in strokovne organizacije.

Pravtako se med političnimi skupinami čuti približevanje, ki bo brez dvoma polagoma vodilo do enotnega nastopa vseh fašističnih skupin v boju proti hitlerizmu.

Tako so vendarle narejeni prvi koraki k enotnosti vseh Slovencev, ki jo najzavednejši protifašisti propagirajo.

Demonstracije v Ljubljani. Za soboto 26. marca je bilo napovedano, da se bo v ljubljanskem magistratu sestal Narodni svet, t. j. predstavniki vseh narodno-obrambnih in narodnih organizacij. Za isto uro je odbor združene akademske mladine napovedal miting na univerzi. Ta odbor je izdal tudi letak s pozivom na vse Ljubljančane, da se ob tej uri zberejo na ulicah in manifestirajo za nedotakljivost Slovenije in za pravice slovenske Koroške.

Policija postopa pri vsakem poskusu, da se kritizira Hitlerja in fašizem, ali da se brani slovenske pravice, z največjo odločnostjo. Zato so v soboto dopoldne aretirali ves odbor združene akademske mladine, t. j. 9 akademikov (nacijonalistov, katoličanov in komunistov) in jih še danes četrti dan drže v zaporu. Pravtako so preprečili miting na univerzi s tem, da je policija zasedla univerzo. Prepovedan je bil tudi sestanek Narodnega sveta.

Toda ljudstvo, predvsem ljubljanska mladina, se je zbrala ob 6h na ulicah in demonstrirala proti hitlerjevemu prodiranju v Jugoslavijo. Policija je demonstrante s težko muko in surovim nastopom razgnala.

Slovenski študentje v Pragi za združenje

KAKIH 40 SLOVENSKIH ŠTUDENTOV IZ SLOVENIJE ZAVRŠUJE SVOJE ŠTUDIJE NA PRAŠKIH UNIVERZAH. RAZNEGA POLITIČNEGA PREPRIČANJA, SO SE SPORAZUMELI ZA ZDRUŽENO DELOVANJE V PRID OGROŽENI DOMOVINI SLOVENIJI, KAR SLEDI IZ REZOLUCIJE, KI JO OBJAVLJAMO:

RESOLUCIJA

SOGLASNO SPREJETA NA USTANOVNEM SESTANKU AKADEMSKEGA DRUŠTVA "SLOVENIJA" V PRAGI

TOVARIŠI!

Na spomlad narodov leta 1848 so napredni slovenski študentje na Dunaju osnovali društvo *"Zedinjeno Slovenijo"* z namenom buditi narodno zavest in braniti slovenske pravice pred tujci. Danes, čez 90 let smo se zbrali slovenski dijaki v Pragi na ustanovni sestanek društva "SLOVENIJE", katerega smatramo za nujno nadaljevanje nekdanje "ZEDINJENE SLOVENIJE", kajti današnje prilike in težnje slovenskega naroda so v marsičem podobne revolučnim letom krog 1846.

Ker vidimo v tujini svetoven in domač političen položaj mnogo ostrejše in objektivnejše, kot morda Vi, tovariši v domovini, smo se zato strnili brez ozira na versko in politično orijentiranost v eno vrsto, pripravljeni žrtvovati vse svoje sile v slovenske kulturne, socijalne in narodno obrambne svrhe.

Poleg tega smo si nadelili nalogo seznanjati demokratsko čehoslovaško javnost z našo kulturo in jo zainteresirati za slovenske razmere. Nočemo, da bi prijateljstvo obeh narodov bilo le kos papirnate pogodbe. Danes sta usodi Slovencov in Čehoslovakov ne le podobni, temveč tesno povezani.

Da pa bi mogli svojo zadano nalogo povoljno in objektivno vršiti, Vas pozivamo, da nam v tem oziru čim bolj pomagate. Hočemo biti glasniki slovenskega naroda in ne inteligenčni izkoreninjenci. In to bomo lahko le tedaj, če bomo vsi, i Vi i mi dovoljno poučeni o temeljnih problemih našega delovnega ljudstva. Kajti narodnostno-kulturna in socijalna vprašanja se ne dado oddvojiti.

Tovariši! Mi v Pragi smo z združitvijo storili prvi korak k splošni narodni koncentraciji, ki je v današnjih grozečih časih nujnost. Hočemo Vam biti vzgled. Pozivamo Vas da i Vi likvidirate medsebojne ozkosrčne politične spore, da se strnete na demokratični osnovi v mogočno vrsto slovenske inteligence. Tok zgodovine nas ne sme najti kot vselej doslej, razkosane in nepripravljene.

V nadi, da naš poziv iz tujine v domovini ne bo naletel na nerazumevanje, Vas tovariško pozdravljamo:

Slovenski študentje v Pragi.

Praga, 31. marca 1938.

"HITLERJEVCI V SLOVENIJI"

SLOVENCEM PRETI USODA NESREČNE ŠPANIJE. — HITLERJEVCI STEZAJO PO NAŠIH KRAJIH SVOJE FAŠISTIČNE, GRABEŽLJIVE KREMPLJE

HRASTNIK

Pred dvema letoma je prišla k nam znana hitlerjevska organizatorka Ani Peischel iz Maribora, ki bi naj organizirala našo mladino. Inž. Finteisen jo je takoj poslal k neki znani nemški delavski družini, da bi preko nje dobila stik z nemško mladino. Način njenega delovanja je zelo poučen. Prišla je kar na dom, se prijazno predstavila in začela razgovor: "No, vi ste P. Slišala sem, da ste Nemec, no pa saj je tu itak vse nemško, kaj ne? Torej no, pa vas sem pač najprej spoznala, ker ste še vedno ein deutscher Kerl. Slišala sem, da vaši otroci že skoraj ne govore več nemške besede — es ist Schade. No, in vi vedno zabavljate, da so Windische Troteln..." itd. (Bila je precej dobro poučena, da je vedela za njegovo besedičenje, kadar je bil vinjen.) Nato je začela razlagati rasno teorijo, da so Nemci zelo kulturni, da je zato njih jezik ponos vsemu nemštvu, da ima prav, da ne pusti otrokom govoriti ta neumni slovenski jezik, saj s tem jezikom nikamor ne pridejo in ga bomo poznejе itak odpravili; saj ni več daleč čas, da bodo spet prišli Nemci nazaj, naj kar potrpi, saj se že pripravlja nekaj itd. Nato je predlagala, da bi ona bila voljna rešiti to mladino pred okužitvijo "windischer Sprache", samo če bi bili tudi oni za to. In pričela je poučevati "nemščino". Mladina je mislila, da se bo lahko zastonj naučila nemščine, in je prišla. Prišla so pa predvsem dekleta, dočim bolj nezaupljivi. Iz konspirativnih razlogov so morale reči, da gredo k njej poslušat radio. Poučevala je vsako nedeljo. Toda govorila je predvsem o "Führerju Hitlerju", čigar ogromno sliko je imela na mizi. Učila jih je raznih hitlerjevskih pesmi. Navduševala jih je za organizacijo vseh Nemcev, predvsem pa mladine. Govorila je, da se bo tudi tu začelo gibati. Ona bo že vse preskrbela. Dajala jim bo literaturo in držala zveze z vsemi ostalimi Hitler-grupami. Preskrbela jim bo kroje, za nje ne bo treba nič plačati. Dali jih bodo njihovi nemški bratje iz Celja in Maribora. In začeli bodo delati izlete skupno s celjsko in mariborsko mladino.

Med delavstvo so skušali prodreti z izletniškim društvom, ki bi se naj po želji ing. F. imenovalo "Kraft durch Freude". Radi splošnega odpora je društvo propadlo.

S čim bodo zdaj začeli, še ne vemo, gotovo pa bodo skušali srečo s kakšnim "Kindergartnom" ali nemškim poukom.

(Dalje prihodnjič.)

— Preteklo nedeljo so se v Franciji vršile volitve za tri izpraznjena mesta senatorjev. Reakcijonarni kandidati so bili na vseh treh mestih poraženi, izvoljen je eden radikal-socijalist in dva komunista.

— V New Yorku so zaprli tri nadaljne člane nacistične špijonažne organizacije in trojico drugih, ki so delovali v grupi, ki je v Moskvi aretiranima "Mr. in Mrs. Donald Robinson" nabavila krive amerikanske potne liste.

PLEBANUŠ ČAKIČ

FERDINAND GODINA

Cerkev je bila polna, a še so prihajali posamezniki in tonili v množici, ki je čakala na pridigo. Stare ženske so se ustavljale sredi cerkve pred Marijinim oltarjem, poklekovale na obe koleni in pobožno poljubljale hladna cementna tla. Starci so štorkljali k svojim klopem, sedali na svoje sedeže in segali v roke okoli sedečim s "hvaljen bodi Jezus Kristus." Pri spovednici kaplana Gabana pa se je še gnetla dolga vrsta, ki je čakala na spoved. Vsak se je hotel pri njem spovedati. Bali so se starega plebanuša Čakiča, ki se je nad nekateremi grehi in grešniki tako razjezil, da je tiha spoved postala javen razgovor.

"Si kradel?"

Grešnik v spovednici je nekaj zamomljal. Ljude po cerkvi so utihnili, kot bi odrezal.

"Vidiš, potem pa se nažreš in napiješ, da se kolnete in koljete doma, svinje!"

Kaplan Gaban ni bil tako surov. Idejalist je še bil in drugačnega duha je že pirnesel iz slovenskega bogoslovja, dasi je gimnazijo končal v Sombathelu. Stari Čakič pa je bil s svojimi navadami še v onih časih, ko je vsaka njegova beseda navdala slehernega z grozo. Minuli so časi črnega orožniškega perja, časi starih farnih notarjev, minule so bahaške vožnje po vaseh. Kmetje so se tedaj poskrili po hišah in gledali skozi okna sopihajoče konje, plebanuša Čakiča in drugo farno gospodo. Sedaj ni več tako. Nikomur ne pade na misel, da bi koga vozil iz spoštovanja.

Čakič je čutil, da je konec madžarskih lepih časov, konec sijajnih dni, ki jih je preživel pri bogatih kmetih, in da ostaja na stara leta sam. Cerkev in farov, nič drugega mu ne preostaja.

Ljude so se ga ogibali in le s trepetom so hodili na farov po krstne liste, na zapis za poroko in na izpraševanje katekizma. Mnogokrat jih je odgnal, da so morali odgoditi poroko. Posebno noseče neveste je mučil s pridigami, jih sramotil, da so omedlevale na farofu. On pa je zleknjen na črnem, usnjatem divanu gledal ženina, ki ni vedel, kam bi pogledal.

"Prasca, nista mogla počakati?"

Toda časi so se izpremenili. Poročni pari so postali brezbrižni za njegove pridige. Kaj za to. Če jih ni hotel poročiti, so pa živeli na koruzi in imeli otroke. Plebanuš Čakič je vse to gledal z mirnim očesom. Pride čas plačila. In res je prišel. Nekega dne se je raznesla po fari novica, da plebanuš vsakega nezakonskega moškega krsti za Adama, žensko pa za Evo. Nekateri so dali prav plebanušu, drugi so pa molčali in niso vedeli, ali je to njegova pravica. Nihče pa ni žugnil proti volji plebanuša Čakiča.

Čeprav je bil kaplan Gaban delaven človek in se je trudil, da bi spravil faro na čimboljšo pot, so se vendar množili nezakonski otroci kot gobe po dežju. Kriza se je oglašala, kmetje niso mogli nobene stvari prodati. Pa tudi vino so pili rajši doma, kot da bi ga težko pridelanega prodajali za smešne cene. Posebno tisti so mnogo pili, ki si ga prej niso mogli privoščiti. Nekaj krajcarjev si je že vsak spravil med tednom, v nedeljo pa so razbijali s steklenicami po mizah in pili. Alkohol je pognal kri in otrok je bil tu, reva brez kruha in obleke, brez bodočnosti. Adami i Eve so se množili. Zelo mnogo jih je že bilo, ki so skakljali okrog napol goli in se niso zavedali, da nosijo na čelu pečat greha svojih staršev. Čakič je zastonj čakal, da se grešniki spokorjeni vrnejo. Niso se mu upirali. Preveč jih je tlačila madžarska gospoda, da bi se postavili na svoje noge in otrokom dajali imena po svoje. Pa tudi ga sicer niso ubogali. Posebno tisti so bili najhujši, ki so se vrnili iz tujine. Videli so svet in vedeli, da ne molči povsod tisti, ki gara in dela od noči do noči. Ali doma so samo godrnjali, ker je večina molčala. Vsi so vedeli, da plebanuš v mnogem nima prav, toda s popi se niso prepirali. Greh bi bil.

Tako so se plebanuša bali. Sicer pa tudi kaplana niso ljubili. Le spoštovali so ga, ker je mirno prenašal njih nadlegovanje. Zato so se gnetli okrog njegove spovednice in mu dihali smrdečo sapo v debeli, ohranjeni obraz. On se je nagibal od ene rešetke do druge in delil odvezo.

Ljudje v cerkvi ga niso mogli dočakati. Ura je že odbila deset in tudi kantor Lajči je že čakal s svojim zborom na koru. Sedaj je neka ženska blizu obhajilne mize začela s tankim glasom cerkveno pesem. Dekleta okrog nje so ji pomogle in v trenutku je vsa cerkev zapela, da se je odbijalo od sten. Lastovke pod stropom so nemirno preletovale cerkev.

Veselo razpoloženje je zavladalo v cerkvi. Še bi peli, pa kaplan Gaban je končal s spovedjo in stopil na prižnico. Kašljanje in šum sta spremljala kaplanov govor. Le kadar je oznanjeval poročne pare, je postalo tiho, da se je vse razločno čulo.

Sredi pridige je nastal spredaj neobičajen nemir. Dekleta so se vzpenjale na prste. Tudi fantje so postali pozorni in v trenutku je vsa cerkev zrla v gospodske klopi ob straneh oltarja. Na ženski strani sta se pojavila izza oltarja Čakičeva nečakinja Anuška in njen zaročenec, ki sta prišla pred dnevi iz Madžarske k Čakiču na obisk.

(Dalje prihodnjič.)

PROSTOVOLJCI SE BORIJO KAKOR LEVI

Hrvaški list "Slobodna Misao" v Torontu, ki je v stalnih stikih s prostovoljci v Španiji, za katere je organiziral tudi velike pomožne akcije z najlepšim uspehom, je telegrafično vprašal kapitana Gustinčiča, kako se držijo prostovoljci v zadnjih hudih bojih in kako pomoč potrebujejo. Kapitan Gustinčič je telegrafično odgovoril: *"Barcelona, 12. aprila. Naši se borijo kakor levi. Pomoč je potrebna, pošljite odboru v Parizu. Gustinčič."*

Podvojite tudi v Združenih Državah delovanje za čimvečjo materijalno in politično pomoč prostovoljcem in republikanski Španiji.

— Iz Združenih Držav še vedno odhajajo parniki, polni zračnih bomb, ki jih naroča Hitler ali pa Musolini. Te bombe in drugi vojni materijal se vozi v Španijo, kjer trosi smrt ne samo med španskim prebivalstvom, temveč mori tudi prostovoljce iz Amerike.

PROPAGANDNI IN TISKOVNI FOND

XXXIV IZKAZ.

Springdale, Pa.	M. Pavšek za nezadr. prov. 96c.	.96
Camden, N. Y.	Prispevki zbrani od s. Anicicha 90c.	.90
Timmins, Ont.	M. Slak $3.54, J. Smrke 40c., za nezadrž. prov.	3.94
Cleveland, O.	L. Makuc za nezadrž. prov. 1.—, prispevek od bazarja $10.00	11.00
Kirkland Lake, Ont.	L. Zdravje $7.48, Kobetič $4.00, za nezadrž. prov.	11.48
Pueblo, Colo.	M. Kočevar za nezadrž. prov. $1.00	1.00
Detroit, Mich.	Prispevek J. Davisa	.50
Brooklin, N. Y.	Za nezadrž. prov. Peshl M. $1.20, Kovačič $1.80, Urbančič $1.54, Skrinar 54c.	5.08
	V prejšnih izkazih objavljeno	$1,374.82
	SKUPAJ	$1,409.69

Vsem vam, ki kljub težkim časom prispevate in zbirate za tiskovni sklad Napreja, prisrčna zahvala!

Čez deset dni bo Prvi Maj, do katerega smo hoteli izpolniti načrt, ki smo si ga zastavili v kampanji. Številke nam kažejo, da od določenega in sprejetega načrta nismo dosegli, napravili niti polovice. Brez dvoma je huda brezposelnost zelo mnogo kriva. Res pa je tudi, da so posamezni kraji in okraji, ki smo jih zadnjič enkrat omenili, v tako velikanskem zaostanku napram doseženemu in preseženemu v Brooklynu, Kirkland Lake in Timminsu, da je jasno razvidno, da leži vzroki za ta naš *dosedanji neuspeh pri prepotrebnem povečanju lista na šest strani,* tudi med nami samimi. Mislimo predvsem na Cleveland-Collinwood in pa na Pittsburgh in okolico, ki sta prva med zadnjimi, kar bi ne smela biti. Na teh dveh leži največ, s kakšnim rezultatom bomo završili kampanjo in s kakim predlogom bomo prišli na *II. konferenco, ki bo 28.29. in 30. majnika v Clevelandu.*

V dobrih petih tednih se da marsikaj popraviti in izboljšati. Vse kar bo napravljenega in doseženega do koncem maja, bomo všteli v kampanjo in če se Pittsburgh in Cleveland zavzameta, ter skleneta posnemati Brooklinčane in Kanadčane, še vedno lahko uspemo, da bomo na konferenci mogli določati datum povečanja lista, kar vsi tako močno želimo.

Ne leži pa vse na teh dveh postojankah. Tudi v manjših naselbinah, je treba do konference organizirano izvesti *pridobivanje novih naročnikov in obnavljanje izteklih naročnin,* da se zmanjša število "častnih naročnikov", ki sicer list sprejemajo, ki pa ne poravnavajo naročnine. Na naslovnih listkih je zabeležen datum, do katerega je list plačan. Vsak posameznik naj pogleda ta datum in če je v zaostanku, naj čimprej obnovi naročnino, brez čakanja na zastopnike lista, katerih nimamo po vseh naselbinah.

Prihodnja številka, ki bo na šestih straneh, izide dan poprej, tako da bo povsod že pred Prvim Majem. Samo to, kar pride še v pondeljek (25.) zjutraj, bomo mogli vpoštevati in uvrstiti.

Ta številka lista se tiska že v drugi tiskarni, ki bo — upamo vsaj — dala od sebe boljše delo, kot je bilo v prejšni, kjer pri največjem naporu nismo mogli iztrebiti neštevilne napake in neokusnosti.

— Prvi korak Hitlerjeve vladavine v Avstriji, s katero gojita Korošec in Stojadinović tako prisrčno prijateljstvo, je bil ta, da je nacistična policija prepovedala izhajanje edinemu slovenskemu časopisu na Koroškem "Koroški Slovenec".

Phone: 505 74 Third Ave.
FRED WILNER
MEN'S SHOP
Clothes Made-to-Measure.
Miners' Supplies.
TIMMINS, ONT.

ECONOMY DRY GOODS STORE
"CLOTHES FOR THE ENTIRE FAMILY"
SUITS AND O'COATS MADE-TO-MEASURE
MINERS' SUPPLIES — TRUNKS AND SUITCASES
Phone: 1693
109 PINE ST., SOUTH TIMMINS, ONT.

Phone: 816
1 MAIN STREET
The Ontario Beauty Parlour and Barber Shop
GEORGE KOBE, lastnik.
KIRKLAND, LAKE, ONT.

Telephones:
Office: 663 House: 1256
Dr. Harry A. Roodman
ZOBNI ZDRAVNIK
Sobe štev. 2 in 3 nad novim Metropolitan Store.
Kirkland Lake, Ont.

Lekarna Horlick
75 Government Road W.
KIRKLAND LAKE, ONT.
Vse vrste zdravila za celo družino.
Posebno pazimo za otroke in matere.

NATIONALLY ADVERTISED CASH PRICES ON CREDIT
PAY A LITTLE EACH PAY-DAY—NO EXTRA CHARGE
SOLE BROTHERS
CREDIT JEWELLERS
Kirkland Lake, Ontario 44 Gov't. Rd.W.
Rouyn, Quebec 151 Main Street

MAIN STREET FRUIT MARKET
56 MAIN STREET
Phone: 322
KIRKLAND LAKE, ONT.
Grocerija, meso, sadje, cigarete, Ice-Cream, Candy.
BRATA BORIS

P. O. Box 524 Phone: 1120
MODERN BAKERY
66 POPLAR AVENUE KIRKLAND LAKE, ONT.
Najmodernejša pekarija v tej okolici; izdeluje vse vrste belega in črnega kruha.
TUDI DOMAČE ŽEMLJE SE DOBIJO PRI NAS

KIRKLAND LAKE, ONT.
TAXI TELEPHONE 77
4 KIRKLAND STREET

DOMAČA KUHINJA, ZELO OKUSNA HRANA,
HITRA IN TOČNA POSTREŽBA
MATIJA KOVACEVICH
31 HUDSON BAY AVENUE KIRKLAND LAKE, ONT.

UNION BAKING CO.
59 MAIN STREET KIRKLAND, LAKE, ONT.
PRVORAZREDNA PEKARNA ZA VSE VRSTE KRUHA IN KEKSA
Kruh se izdeluje in zavija z najmodernejšimi stroji.
Obiščite nas! Phone: 680